

FOGAK és teljes fogcsokorok szájpadiás nélkül, a gyökerek eltávolítása fölöleg Specialista fog- és szájbetegségekben.

FOG -tömések, arany fogkoronák és aranyhítek tartós porcellán- és aranytömések, tis. évi jóállással.

FOG -munka teljes érzéstelenítéssel; hasznavehetően, régi fogkoronák átalakítottá vádikké egy nap alatt kiélegítettnek. — Mérsékelt árak.

Dr. HEGEDŰS JAKAB fogorvos, egyetemi orvostudor, Első Fővárosi Fogorvosi Intézet, Budapest VII., Erzsébet-körút 44. sz. I. emelet.

AMPUTÁLTAK!

KELETI J. orthopédiai műintézet BUDAPEST, IV., Koronaherceg-u. 17.

a technika legmodernebb elvi és szavalóság mellett készít: műlábakat, műkezeket, járó- és támgepeket, testegyenestő műfűzőket, valamint a betegápoláshoz szükséges összes cikkeket.

Betegtolókocsik rokkantak és lábadozók részére nagy választékban.

Pénzét vissza-fizetem, ha

tyukszem-szemölcs. bőrkeményedéseit a Rix-balzsam három nap alatt fájdalom nélkül gyökereiből ki nem irtja. Ezértro menő háler és kövoldóiratok. Ár: jóállító levéllet 2,40 K üvegenként, 3 üveg 5,50 K és 6 üveg 8,50 K. KEMENY, Kassa I. Postafiók 12/123

Zsiros, fényes arc,

mitesser, pattanás ellen a Rácz-féle „Mitesser-vis” biztos hatású szer. 1 üveg 6 K. 3 üvegnél kevesebb nem küldhető.

IIj. Rácz János kozmetikai laboratoriuma, **Kiskunhalas 66**

2-ik kiadásban jelent meg:

KÓBOR TAMÁS

BUDAPEST

czímű regénye

Budapest társadalmának hatalmas realismussal megrajzolt keresztmetszeti képe

Ára 8 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

Yes-Qui-Si

a címe annak az előnyösen ismert folyóiratnak, melyből a legkönnyebben és leggyorsabban lehet biztos sikerrel megtanulni az angol, francia és német világnyelveket. Mutatványszámot ingyen küld a Yes-Qui-Si kiadóhivatala Budapest, III., Lajos-utca 92.

HIRDETÉSEK

- felvétetnek a kiadó-
- hivatalban BUDAPEST,
- Egyetem-u. 4.

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD

új könyve:

EGYMÁS KÖZT

Tartalmaz 30 novellát

Ára 8 korona

KIADJA A FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható minden könyvkereskedésben.

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD

négyfelvonásos színjátéka, a

BOLDOGSÁG

megjelent

Ára 3 korona 50 fillér

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.

TANKÖNYVEK

ISKOLAI SEGÉDKÖNYVEK

leggyorsabban beszerezhetőek

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésében (Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. alatt), ahol az ország minden részében használt tankönyvek raktáron vannak.

felhívjuk még a figyelmet a cég jól felszerelt tanszerraktárára is, mely méltón kiegészíti a több mint egy évszázad óta fennálló elsőrangú könyvkereskedést.

Megrendelések a szokásos feltételek mellett gyorsan és pontosan lesznek elintézve.

Reméljük, hogy a n. é. közönség, mely a céget eddig is kitüntette osztatlan bizalmával, ezentul is fel fogja keresni rendeléseivel, a cég pedig hagyományos etvével és lelkiismeretes kiszolgálás által oda fog hatni, hogy a bizalmat iránta mindenképpen fokozza.

Vadászsportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak — figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot

Állandó melléklete

„A vadászeb”

czímű ebtenyészési szaklap.

Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.

Szerkeszti: lovag. KERPELY BÉLA.

Előfizetési ár mindkét lapra:

egész évre	20 K és 4 K háborús pótdíj összesen	24 K
fél	10 „ 2 „	12 „
negyed	5 „ 1 „	6 „

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám. (Franklin-Társulat.)

OLCSÓ KÖNYVTÁR

Alapította Szerkeszti **GYULAI PÁL** **HEINRICH GUSZTÁV**

Egy-egy szám ára 30 fillér.

Új füzet:

1884—1887. szám

TURGENJEV

ASZJA

Orosz eredetiből fordította **TRÓCSÁNYI ZOLTÁN.**

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA. KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDESBEN.

35. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** BUDAPEST, SEPTEMBER HÓ 1.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 80 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre — 40.— korona. Félévre — 20.— korona. Negyedévre — 10.— korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A MÁRIA TERÉZIA-REND ÚJ LOVAGJAINAK FELAVATÁSA. — A KIRÁLY AZ ÚJ LOVAGOK KÖRÉBEN.

ODAKÜNN SÜT A NAP.

REGÉNY. — IRTA BERKES IMRE.

(Folytatás.)

XV.

— Szervusz, szervusz, — harsogott Forgószél hadnagy hangja és nagy igyekezettel tuszkolta befelé a hölgyeket Parlaghy szobájába.

Parlaghy, mintha ebben a pillanatban megfedkezett volna mindenről, fájdalmairól, gyöt-rődéseiről, kudarczairól, nagy fürgeséggel sietett a menyasszonya elé, melyen meghajította magát, lágyan megfogta a kezét és megcsókolta.

— Oh, milyen boldog vagyok, — rebegte Parlaghy, de nem fejezhette be, mert Forgószél hadnagy közbeavatott.

— Azt elhiszem, hogy boldog vagy, hogyne volna boldog, hiszen fogalmad sincs arról, hogy jutottál ehhez a boldogsághoz... Azt hiszed, az olyan könnyen és simán ment? Azt hiszed, olyan könnyű volt rábeszélnem az Árkay-kisasszonyokat, hogy visszaadják neked a tegnapi váratlan vizitet?...
Iren gyengéden betapasztotta a völegénye száját s annak a hangjai most már beleveszték a szerelmes lány reszkető tenyerébe.

— A tegnapi vizit? — motyogta alig érzhetően Parlaghy és hirtelen arra gondolt, hogy most részletesen be kell számolnia menyasszonyának arról az éjszakaról, a verekedésről, Biborról és Bibornéről.

De Jolán szelid, jóságos tekintete nem árult el semmit, mintha tudna valamit völegénye titkaiból. Gyengéden simogatta meg Parlaghy fájó homlokát, elkérdezte, hogy télt el az egész napja, volt-e, a ki gondolza, a ki törődjék vele, a ki ápolja?...
Parlaghynek jól estek ezek a szavak. De nem tudott egyebet mondani, áradozva és hálásan rebegte:

— Jaj de örülök, jaj de örülök.
Szíve boldog izgalommal télt meg, elégedetten gondolt arra, hogy most nem kell innen kimozdulnia, ime, itt vannak ők, nem neki kell a menyasszonyát felkeresnie, hogy kimagyarázkodják és bocsanatot kérjen, az jött el hozzá és ezzel a megoldhatatlannak látszó probléma meg is oldódott.

Szívesen nyugtatta a szemét Forgószél hadnagyon és az ajkán felvillanó mosolyban az örömon kívül sokkal több is volt, hála és lekötelezettség.
Eleinte csak akadozva beszélgettek, mintha mindannyian azt érezték volna, hogy van valami a Parlaghy életében, a miről beszélniök nem illik vagy nem szabad, ámbar talán legjobb volna egyetlen elhatározással kinyesni a szívéből a tuskét, de úgy látszik, egyőjük sem tudta, miképpen fogjon bele az operációba.

Annak az éjszakai verekedésnek a dolgát pedig mégis csak szóvá kellett tenni. És Forgószél hadnagy volt olyan bátor fiú, hogy ne röstelje magát a jövődbeli sógora előtt.

— Azt beszéllek, fene legények laknak ebben a faluban. Talán bizony félsz tőlük?
Forgószél hadnagy jelentősen mérte végig Parlaghyt.

— Barátom, jegyezd meg magadnak, én senkitől sem félek.
— Hát akkor, hogy történhetett?
Parlaghy keményen nézett Forgószél hadnagy szemébe.

— Kérlek, ezért jöttél?
Jolán boszantotta Forgószél hadnagy tapintatlansága.

— Ne beszéljen annyit, kérem, ne avatkozzék bele és különben is, mi köze hozzá? — intette le Jolán.

Parlaghy hálásan simította meg menyasszonya puha haját.

— Bocsság meg, — mondta halkán Parlaghy, aztán némi töprengés után, mintha mindenféle kérdészködésnek véget akarna vetni, ezeket mondta:

— Igen, velem történt valami, őszintén szólva, magam sem tudom, mi. De legjobb, ha erről

nem beszélünk. Mert mi az ördög érdekes van abban, hogy az embert orvul megtámadják? Azt hiszem, hagyjuk ezt, jobb szeretném, ha nem beszélnék róla sokat. Voltak hibák, voltak bűnök, hisz te is tudod és mindnyájan tudjuk, hisz olyan napokat élünk, olyan lehetetlen izgalomnak megyünk keresztül, neked is csak tegnap jutott eszedbe a neved, Forgószél barátom, talán okosabb, ha egymás idegeit jobban tiszteljük és jobban békén hagyjuk. Én völegény vagyok és szeretem a menyasszonyomat és nagyon köszönöm magának, Jolánka, hogy magányomban felkeresett...

— Ez az, ez az, — kapta el a szót Forgószél hadnagy, — hiszen egy úton járunk, én is ezt akartam mondani. Én tudniillik már megszereztem a diszpenzációt és én azt hiszem, nem gondolod, milyen szép volna, ha te is megszerezned és együtt tartanók az esküvönket.

— Együtt, — rebegte Iren.

Jolán arca fellángolt. Valamennyien feszülten várták Parlaghy válaszát.

Parlaghy egy pillanatra gondolkodott s e pillanat alatt mintha lezárult volna mögötte a keserű múlt és ezerszínű káprázatná kitarult volna előtte a jövő. Esküvő, diszpenzáció, eltűnni innen, nem hallani többet moecos pletykákat és fecsegéseket, okatlan megjegyzéseket és szurkáló ugratásokat, elmenni boldogan, elégedetten egy drága, kedves feleséggel, valahová messzire, Isten tudja hová, vad erdő közelébe, szelid víz altató csobogása mellé, óriási hegyek közé, vagy a sík föld végtelen nyugalomába, a hová nem hatol el Biborcz lár-mája, viaskodása, egy szerencsétlen, feldult városkának minden ostoba zenebonája, kusza örülete, ideges orgiája, semmi, semmi nem hatol el többé az ő fülébe, semmi nem érinti mind-ezekből többé az ő szívét, megesküszik gyorsan, diszpenzációval és megy, elröpül, elszáll, elrohan innen és csak akkor jön majd vissza feleségével együtt, a mikor itthon is elfelejtettek már mindent s a mikor már mindenki számára kisütött verőfényesen és sugárzóan az új élet napja.

— Igen, igen, megesküszünk drágám és elmegyünk innen, — rebegte Parlaghy és őszintén, jóságosan és megenyhülten merült bele Árkay Jolán szerelmes szemébe.

Nagy esőnd támadt a szobában. Halk, bizsergető esőnd, a melyet nem jó félbeszakítani, édes, minden tagot körülölelő, lágy esőndesség, a melybe oly jó beletelepedni, mint fagy-laló hideg után a kitaruló napfény üdéségét, frissességét felszívni, magunkba olvasztani... Nem jó ilyenkor szólni, nem jó ilyenkor a hang érdességével megtörni a csendet, ilyenkor a legfinomabb hang is megkarecolja az idegeket, mert az ilyen esőndnél nincs a világon semmi sem beszédesebb, zengőbb, megértőbb... Ebben minden benn van, remény, jóság, szerelem, ebből kisugárzik a boldog szív melege, kiszikrázik a jövő elképzelt szépsége, ez a csend éleszt, gyújt, megölel, elringat és elaltat...

Igy ültek sokáig, szózatlanul, valami kábulat varázsában, mintha megállt volna körülöttük az élet és nem sirt, nem jajgatott, nem tülekedett volna senki, nem káromkodtak, nem átkozódtak volna az emberek és nem ölték volna egymást...

Most távolról valami monoton kopogás zaja verődött ide, Forgószél hadnagy idegesen ugrott fel, az ablakhoz szaladt, feltépte az ablak egyik szárnyát és mélyen kibajolt. A távoli kopogás megismétlődött, de most már határozottan ropogásnak hallatszott, mintha egyik puskát sütöttek volna el.

— Valahol lövöldöznek, — mondta izgatottan Forgószél hadnagy és mielőtt Parlaghy választ adott volna neki, kiszaladt a szobából.

— Lövöldöznek? — ijedeztek az Árkay-lányok.

Parlaghy élesen figyelni kezdett. A ropogás nem ismétlődött meg, éppen meg akarta nyugtatni a lányokat, a mikor hirtelen jól kivehető, éles lövés hasítása zúgott el ideig.

— Szent Isten, — riadt fel Jolán, — odakünn történt valami!

Iren az ajtó felé sietett, kinyitotta, belemeredt a folyosóba, a völegényét kereste, de Forgószél hadnagy már nem volt sehol.

— Hová mehetett? Hová rohanhatott? — sikoltozott Iren, a ki valami veszedelemre gondolt és féltette Forgószél hadnagyot, hogy könnyelműen belekeveredik a veszedelmebe.

Parlaghy tétován állt a szoba közepén. Nem tudta a hölgyeket megnyugtatni, mert magát sem tudta megnyugtatni. Nem tudta elképzelni, mi történt, hol lövöldöznek, kik verekedtek össze, mégis, hogy a menyasszonya izgal-mát valahogy csillapítsa, csak úgy vaktában próbálta megfejteni a dolgot.

— Ezek a szentbibioreziak garázda emberek. És a mióta itthon vannak, nem igen kímélik egymás bőrért... Legfeljebb valami korcsmai verekedésről lehet szó... Nem valami komoly dolog... Nem kell mindjárt...

Megint löttek... Parlaghy nem tudta befejezni a vigasztalását. Az Árkay-lányok kétségbeesett arccal meredtek egymásra.

— Rettenetes, — nyögte Iren.

Parlaghy most férfias fölényvel és keményen mondta:

— Kérem, ne féljenek semmit, itt én vagyok az úr, ez az én portám, itt nem történhetik senkinek semmi baja. Kérem, ne féljenek, maradjanak nyugton, majd én mindjárt meg-nézem...

Egy lépést tett, mintha magukra akarná hagyni őket.

— Ne menjen, ne hagyjon el bennünket, — siránkozott Iren.

— Igen, igen, én is erre kérem, kedves János, — rebegte Jolán és megfogta Parlaghynek a karját.

— Nem, nem, nem akarok elmenni, — nyugtatta meg őket Parlaghy, — csak az intézőmmel akarok...

De még nem fejezhette be a szavait, már berobogott Generális Jóska. Nagy dérel-durrall csapta be maga mögött az ajtót és mint a ki tudja, hogy ebben a szobában most mindenki tőle várja a segítséget, fontoskodó arccal vágott.

— Mi történt? — rivalt rá Parlaghy.

— Megmondtam én, ugye, a tekintetes úrnak, megjósoltam én ezt előre, — dicsekedett Generális Jóska. — Nem hiába volt már ma hajnalban szagatás a lábamban, megérezttem én ezt előre...

— De mi történt? — torkolta le a fecsegőt Parlaghy.

— A falu szélén van valami kis offenzíva, — magyarázta Generális Jóska.

— Offenzíva? — rémüldözött Jolán.

— Olyasféle, — ismételte Jóska, — én már ezt így tanultam a harczeréren... Kitért újra a háború. Megütöttek. Bizony Isten, megütöttek egymással.

— De kik? Kik azok? — förmedt rá Parlaghy.

— Az Isten jobban tudja a nevüket... Össze vannak azok már egymásba gabalyodva, mint a szeska.

— És nem látta a hadnagy urat? — rimánkodott Iren.

— A Bolondlyuk hadnagy urat? — szemtelenedett a paraszt. — Dehogy nem láttam, hogyne láttam volna, mind a két szememmel láttam.

— Odarohant közéjük? — pattant ki a kérdés a megrémült Jolánból.

— Nem olyan bolond, hogy odarohanjon közéjük. Annál csak több esze van. Emitt ácsorog a folyosó másik sarkán, onnan bámul felfelé, hogy talán meglát valamit a falu végéről.

Nagy Pál altábornagy, a Mária Terézia-rend új lovagja.

Iren feltépte az ajtót.
— Pista, Pista, — kiáltotta kétségbeesetten, — jöjjön már vissza, miért hagy el, hiszen, jöjjön már vissza!...

Parlaghy félrevonta Generális Jóska-t és utasításokat adott neki.

— A helyén legyen az eszed, Jóska, mert különben velem gyűlik meg a bajod! A cselédség legyen talpon! Senki ne ólálkodjék el innen! És a kaput azonnal zárad be! Megértetted?

— Igenis, megértettem.
— Akkor lődjél!

Generális Jóska elrohant.
— Akkor mi aligha tudunk hazamenni, — mondta Jolán.

— Bajosan, — felelte a völegénye, — legalább úgy kapom vissza a vizitet, a hogy dukál... Éjjelre is szől.

Jolán szégyenkezve fordult el tőle.
Iren újra feltárta az ajtót.

— Pista, Pistám, — kiáltotta hívó türelmetlenséggel.

Néhány perc múlva közöttük volt újra Forgószél hadnagy. Arczán nyugtalanság és zavar tükröződött, de bármennyire is felzaklatta valami, azt most mindenképpen titkolni szeretete volna. Féllett valakit, talán éppen a menyasszonyát és nem akarta vele megértetni, hogy odakünn valami nagy, érthetetlen veszedelem indult el az útjára.

— Mi történt? — kérdezte Iren és Forgószél hadnagy mellé simult, megragadta a karját, mintha most meg benne támadt volna fel az az érzés, hogy a völegényét féltenie kell... Hátha újra felzaklatta az idegrendszerét a szentbibioreziak garázdálkodása, aztán megint holmi stratégiai irányítónak képzelet magát és hipp-hopp, egyik pillanatról a másikra megint elfelejti a nevét, aztán ők sem diszpenzációval, sem a nélkül meg nem esküdhetnek. Már pedig ez fontosabb volt Árkay Irennek mindennél a világon.

Parlaghy ráhunyortott Forgószél hadnagyra. Valahogy meg szeretete volna vele értetni, hogy ha tud is valamit, legjobb, ha hallgat.

— Valami korcsmai verekedés lehet mind-össze, — mondta nyugodt, vagyis inkább nyugalmat erlítő hangon Forgószél hadnagy... Semmi egyéb. Majd a hogy összevesztetek, ugyan-úgy ki is békülnek.

Megint löttek... Aszobában ijedt esőnd támadt.

— No ennek aztán a fele se tréfa, — mor-mogta magában Parlaghy.

És még dörmögött valamit, hogy legjobb volna, ha közéjük menne, majd ő szétválasztaná őket és rendet teremtene. Csak ne fájna annyira a háta, De ebbe Árkay Jolán nem akart beleegyezni. Hogy is egyezett volna bele, hogy a völegénye, a ki csak most szabadult meg az orv-támadók karmaiból, most újra közéjük menjen!

— Erről szó sem lehet, — toppantott lábával Árkay Jolán, olyan energikusan, mintha előre is jelezni akarta volna völegénye előtt, hogy ki lesz az úr a házban.

Aztán újra esőnd támadt. A várakozás esőndje. Ácsorogtak, izgatottan beszélgettek, fel-alá lórtáltak a szobában, a nélkül, hogy el tudták volna

tökélni magukat valamire. A kastélyból kivezető út egyenesen belétorkollott a faluba, a falut megkerülni nem lehetett, s a ki innen ki akart menni, annak akarva, nem akarva, találkoznia kellett a künn zajongókkal. Már pedig a két leány az idő múlásával mind vágyóbban gondolt arra, hogy innen szabadulniok kell, sőt már itt volt az ideje, hogy hazamenjenek. De tanácsos-e ezt az utat most megközközletetni, a parasztok haragja nem éppen a földesúr ellen zudult-e fel és vajjon nincsenek-e már urban kaszákkal, kapákkal, puskákkal felfegyverkezve, hogy megostromolják Parlaghy János kastélyát?... Talán éppen erről van szó és a tegnapi éjszakai merénylet csak bevezetője volt a mai eseményeknek?... Jolán és Iren is, a mint féltéken egymásra rebbentek, erre gondoltak, ezen töprengtek s mintha emlékeiből, hallomásaikból holmi régi dolgokat szerettek volna kibogni, milyen munkaadó Parlaghy János, jól bánik-e az embereivel, nem garaszkodik-e túlságosan és megadja-e a munkát megillető igaz és tisztességes bért?... Nincsenek-e elnyomott, le-tapasztott cselédei, a kikből most egyszerre ki-horkant a sok évtizedes elnyomottság minden keserve, tüze, lázongása, nem esküdtek-e össze Parlaghy János ellen, nem bérelték-e fel még azokat is, a kiknek soha semmi közük sem volt a szentbibiorezi földesúrhoz?

Forgószél hadnagy is e körül járta a fantáziáját, de ezt egyikük sem merte Parlaghytól megkérdezni. Nem akarták megbántani, nem akarták meggyanusítani.

De Parlaghy az úr, a fölényes gazda szimat-jával megérezte, mi redőzte össze annyira ezeket a homlokát, mosolyogva fordult feléjük és úgy mondta:

— Na, ne féljete, én mindig tisztességesen megfizetem ez embereimet.

Ámbar ez a kijelentés megnyugtatóan hatott, de mégsem oldotta meg az odakünn zajongók dolgát, nem adott magyarázatot sem mire sem... Most már vad láрма, itt-ott felhasadó sikoltás is elérte a fülökig... Szerencsére lövöldözést már nem hallottak.

— Na, ez ezíra komédia, — mondta Forgószél hadnagy. — Odakünn véres ütközet dúl és én be vagyok ide zárva.

— Véres ütközet?... Mondtam már, hogy közönséges korcsmai bieszkás... Majd meghallod, mindjárt itt lesz Generális Jóska és majd megfjti ő a nagy rejtélyt.

Már esteledett, már szürke árnyak suhantak a szobában, künn is elszürkült az ég, mintha a nap is jobban iparkodott volna, mert talán nem akart tanuja lenni semmiféle véres herce-beruzának és nem akart többet rásütini éltetőn, megnyugtatón vérre, sebre, indulatra... Elég volt belőle!

— Mennünk kell, — suttozta Jolán.

Dani Balázs altábornagy, a Mária-Terézia-rend új lovagja.

— Igen, mennünk kell, nem maradhatunk tovább, — mondta Iren is.

— Nem engedem, hogy elmenjenek, itt kell maradniok! úgy-e Pista? — tiltakozott Parlaghy.

— Itt kell maradnunk? Kell? — ismételte Jolán s hangjából megint rémület rezdült ki.

— Kell, — próbálta megnyugtarni Forgószél hadnagy. — Hiszen én is itt maradok.

(Folytatás következik.)

A KIS KATONA.

Még csak most játszott itt a Duna partján. Csak alig tegnap...! Oldalán fakard. Szívében még a kikelet fakadt S ma egyenesen ép a frontra tart tán.

Hol legháborgóbb, legvadabb az orkán: Szállása ott lesz éjszakára majd. Takaróul az ég felhője rajt, Mig körülötte ki-ki gyűl a vulkán.

Bucsúzóul — soha ily szép napot! — Valakitől egy rózsát is kapott.

De úgy, de úgy, hogy aztán — visszahozza.

— Nagy Isten, mindent lát a Te szemed... Emitt megtörtén anyaszív remeg, Amott pedig még mindig nyit a rózsá...

Petri Mór.

ZITA KIRÁLYNÉ BESZÉLGET A MÁRIA TERÉZIA-REND ÚJ LOVAGJAIVAL.

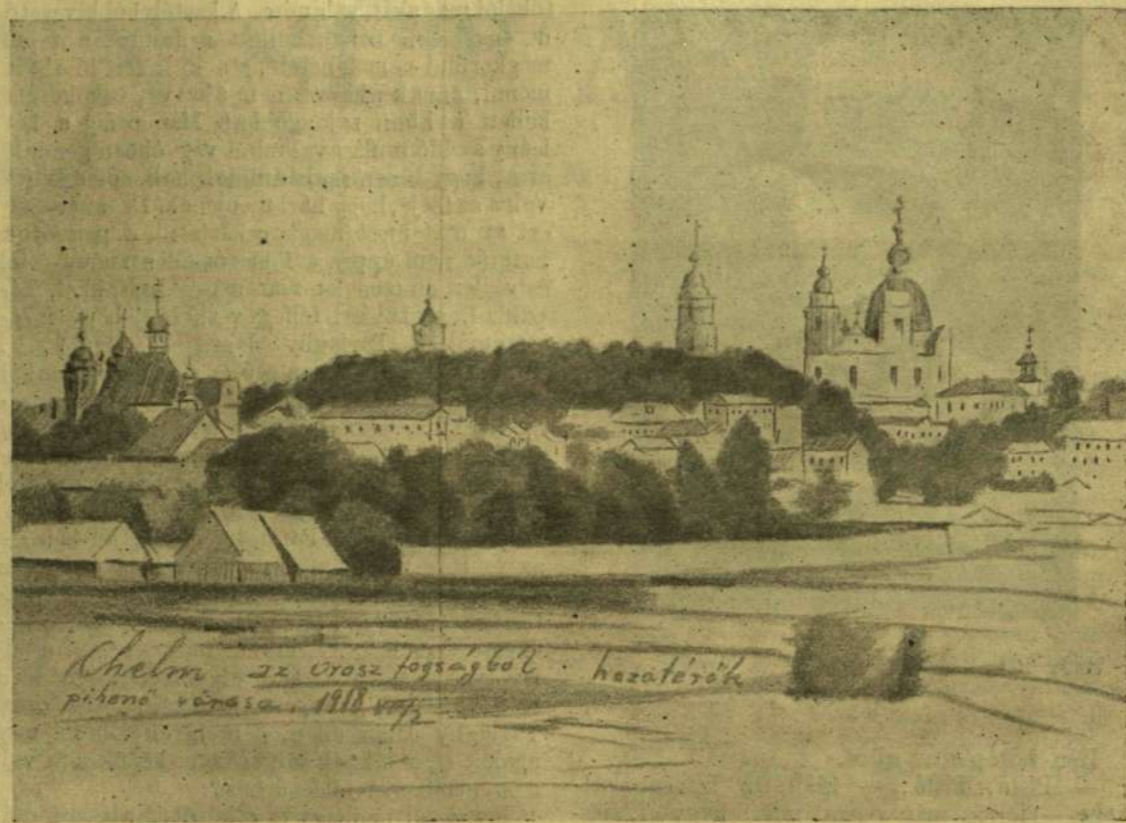
A FOGOLY LENGYEL.

Csegey Gusztáv a magyar költők patriarchája csendes elvonultságban él Eperjesen, a hol mint teológiai tanár tudományos és költői működésének legtermékenyebb korszakát élte le. A háború vihara rajta is végiggázolt, fiatal rokonát, családjá nevének utolsó viselőjét elvitte az élők sorából a véres világháború. A fájdalomtól megtörve a csendes irodalmi foglalkozásban keres vigasztalást, teljes szellemi frisséggel dolgozik, irodalmi emlékeit gyűjtögeti, rendezzi. Így él általános tiszteltől és szeretettől körülvéve az az ősz férfiú, a ki a hatvanas évek ifjúságának hazaszerető lángelkét hordozza lelkében oly ifjú tüzzel és lelkesedéssel, a mit az évek sokaságától fejére hullott hó se tud eloltani. Mint egy magányos terebélyes tölgy áll a körülötte elterjedő cserje és bozót között, a mult viharverte, de még élő és példaadó képe.

Ebből a már fényes álmvilágnak örökre leűnő korszakából való kora ifjúságának egyik halhatatlan költeménye A fogoly lengyel, a mely világhírre emelkedett, majd minden európai nyelvre le van fordítva. Legújában ukrán nyelven is megjelent, ott is nagy lelkesedéssel szavalják. Először a Vasárnapi Ujság 1863-iki évfolyamában jelent meg, éppen a kitört lengyel szabadságharc idejében. Ez az alkalmasság is nagy népszerűséget adott a költeménynek, de igazi forrása a lelkesedésnek mégis az volt, hogy az akkori tüzes, lelkes ifjúság hangulatának oly költői, fenséges megnyilatkozása volt a költemény, a mely a legnépszerűbb versek közé emelte. Mai napig is mindenütt szavalják.

Erről a költeményről, minthogy a lengyel szabadságharc idején jelent meg, mai napig is azt hiszik, hogy a lengyelek akkor kitört hősiesség küzdelme lelkesítette a költőt verse megírására. Pedig nem úgy van. A fogoly lengyel születése megelőzte a lengyel forradalmat. A költő írásai között megvan keletkezésének idejének pontos feljegyzése. Még alig húsz éves korában, 1862-ik év szeptember 27-én írta. Még a legnagyobb költők életében is ritkaság ily serdülő korban az a nagy siker, a mely a költő e versének megérdemelt jutalma.

Egyébképpen Csegey Gusztáv művészi és költői hajlamai nagyon korán fejlődtek ki. Már mint gyermek a hegedülésben sokra vitte, pedig mestere sohasem volt, úgy leste el másoktól minden csinyja-binját. A rajzban is magától vitte sokra. A buda pesti evangélikus algimnáziumból Sopronba került, a hol, bár közepes tanuló volt, feltűnt költői tehetségével. Sopronban éppen a költészetről hallott a legkevésbé. Sem a tantermekben, sem az ifjúság körében nem sokat tudtak és beszéltek a különböző költői műfajokról. Gyakorlatból gépiesen verseltek, annyi volt az egész. Minthogy az ilyen versfaragás őt, a ki Hőfőherkéhez, Székács József Etelka nevű leányához már csinos költeményeket írt, sehogysem elégítette ki és az akkor nagyon híres, nevezetes nagykőrösi gimnáziumba vágyódott, a hol a nagy költő, Arany János tanított. Meg is említette atyjának, a ki a pest-megyei Irsán jegyző volt, hogy Arany János tanítványa akar lenni. Őrült ennek édes apja, hiszen akkor általános felfogás volt a nagykőrösi gimnáziumról, hogy a fel Akadémia ott tanít. Még az ősi nagy vakáció idején felvitte fiát Nagykőrösrre. Elmentek Arany Jánoshoz is, de a költő már akkor költözöbén volt a fővárosba. Könnyes szemmel vette ezt tudomásul a lángelkű tanuló, de mégis oda iratkozott be abban a reményességben, hogy szelleme ott maradt tanítványai között. És ez úgy is volt, igazi irodalmi szellem körébe került. A lángoló lelki gyermekiül ellőtt új világ nyílt meg: a költészet tudatos tanulmányozásának ideje. Arany János lelkesebb tanítványaival itt ismerkedett meg. Ezek: Dömötör János, a mélyérzésű költő, Baráth Ferenc, az angol irodalomban jeles ismerője és esztétikus, Nagy Gusztáv, a ki később a sárospataki református kollégium korszakot alkotó teológiai tanára lett s már akkor feltűnt tünevényes előadókészségével. Ők hamar megszerették, barátságukba fogadták a kis jövevény pecéát. De nemcsak az a kör lelkesítette Csegey Gusztávot, a hol Arany János költészetét, Shakespearre megírázó tragédiáit behatóan tanulmányozták, de a politikai élet hazafias, lelkesítő eszménye is. Nagy változások készültek, az egész nemzeti

Chelm az orosz fogságból hazatérők pihenő városa. 1879

CHELM, AZ OROSZ FOGSÁGBÓL HAZATÉRŐK PIHENŐ VÁROSA.

Horvát fogság után az első magyar nóta. Chelm, 1918. 7. 29. Gábor Lajos

AZ ELSŐ MAGYAR NÓTA. HAZAFELÉ AZ OROSZ FOGSÁGBÓL. — Gábor Lajos zászlós rajza.

lelkedve és elkésrdve megmondult. És ebben a korban Csegey alig volt húsz éves. Tanika, szép ábrándok, nagyvárósi románok hevítték lelkét. Lelke vívdésaitan átélte nemzete bújának, fájdalmának, lelkesedésének minden izgatóttségát, keserűségét és öcsmét. Az egész után gyorsan következett nemzeti események, az alkotmány helytállításiérték fenséges mozgalmi, a felszólított országgyűlés nagy eszméi lelkesítették. Ott volt erről a nagy jelenetről, e mikor a parlamentben Deák Ferenc felhívását, azt a nála is egyetlen történelmi okmányt olvaszták fel, a mely a magyarság jégait oly nagy egyszerű ékesszólással s megdöntötlen bizonyossággal fejtette.

A szerencsétlen 1859-ik évi orosz-orosz háború után rájöttek, hogy terjedés lesz a magyar nemzettel megbékülni, de ez a szándék nem volt őszinte, mert a békítés tervében benne volt az osztrák birodalom egysége: az osztrák birodalom. Így azután tudni sem akartak az 1848-iki törvényekből, hanem egy olyan közös Reichsathot akartak volna fundálni Bécsben, a hová Magyarország is, mint az osztrák birodalom egyik tarto-

mánya elküldötte volna követeit. E szándéknaak megfelelőleg nem az 1848-iki alkotmányt állították vissza, de a régi, úgynevezett dikasztériális rendszert támasztották fel halottaiból, a budai helytartó-tervezéssel és a bécsi udvari kancelláriájával. Minthogy azonban a régi rendi alkotmány csak a nemzeti országgyűlést ismerte, mely a vármegyék követeiből alakult s az ősi ségét, a jöbbséget rendezte a 48-as törvények tölték el, hanem az önkényes Bech-korszak a törvény e rendelkezései is végrehajtotta, az a farság történt, hogy feladás politikai laz országgyűlést az 1848-iki törvény képviselői rendelkezési alapján hívták össze.

Így jelent meg utcafahegységben az 1861. országgyűlés.

Tavasz elje volt és kora tavasz, a fák rügyei már fakadoztak, mikor a regybetűs plakátokat nagy csoportokba összerendezve olvasók és élénken vitázták a nagy eszméit hirdető sorokon. Bizony a felöltött leggyöbbsé, az ifjak persze erről kevésbé értek, hogy a hírelgő, regybetűs eszméikben már érezték rejlik a magyar alkotmányt. A jöbbséi regybetű-

Horvát hadifogság után az első Magyar Ujság. Dinaburg, 1879. Gábor Lajos

AZ ELSŐ MAGYAR ÚJSÁG.

JELENTÉS A MEGÉRKEZÉS UTÁN. HAZAFELÉ AZ OROSZ FOGSÁGBÓL. — Gábor Lajos zászlós rajza.

szágot még az sem tette gyanakodóvá, hogy e pántest Benedek Lajos, ez a renegát osztrák generális, mint kormányzó hízelgő, egekét hasonnyalozással és áradózással vezette be. A magyarság elsősorban annak örült, hogy vége a finánc- és zandár-korszaknak. Biztosra vetették, hogy megérkezett a szabadság igazi hajnala, hiszen a piacon már nyilvánosan árulták a dohánylevelek esoméit. Már ez csak kézzelfogható bizonyíték. De a nagy öröm csakhamar lelohadt. Megindultak a vármegyék feliratai, azokból értették meg, hogy ez az állapot csak furfangosan ácsontt verne volt a 48-as törvényeknek. Ezek a feliratok mindmennyi tükröztek a törvényekhez való ragaszkodásnak és a tüzes, lángoló hazaszeretletnek. Nem pártnyilatkozatok voltak ezek, de az ország egységes, törhetetlen megnyilatkozásai. A magyar ifjúság lángoló lelkesedéssel olvasta és tárgyalta a feliratok mindegyikét. Minden egyes feliratra az ifjúság diadalkiáltása harsogott fel s végigzengett, mint egykor a kurucz tárogatók szivetrázó bűgása. Ezek a feliratok tették az ifjúságot a haza igazi, lelkes fiaivá, a kik bármelyik percében meg tudtak

volna halmi érte. Olyan izzó, lelkes hangulat volt ez, a milyen csak az 1848-iki nagy időkben lehetett. A sokáig elfojtott hazaszeretletnek megnyilatkozása, annak az eltitkolt hazaszeretletnek, a mely csak lapangva, zárt helyeken, suttogva mondhatta el keserűt. Öseréjű, szilaj lángolás volt ez, a mi csak hosszú szolgátságban fogva tartott lélek rejtett tüzeiből törhet elő. Eppen azért lélekemelő és e nagy időkhöz méltó volt. Ilyen érzések közt nevelkedett a 60-as évek ifjúsága.

Ez a hangulat szülte A fogoly lengyelt, ez az ábrándos, törhetlen magyarság akarata, tüze érzik minden szavában. Magyar tehát ennek a versnek minden ize, szava, sora, ha lengyel is a hőse. Megérezte ezt már akkor a magyar ifjúság s megéri ma is. Nem a lengyel forradalom ihlette itt meg a költőt, hanem a magyar szabadság hajnalhasadása. Fényes volt ez a hajnal, de rövid ideig tartott. Az országgyűlést feloszlatták, jött az úgynevezett provizórium, elesendült, újra szürke lett a világ kívülről, de benn a szívekben lapangott a mely elkésrdés és garázdálkodott tovább az önkény uralma.

Csegey Gusztáv az akkor életbeléptetett rendszer szerint Nagykőrösrre az első érettségét tett ifjak közül való lett s haza ment Irsára szüleihez a nagy vakációra. Lelki hangulatának valamely tényhez kellett kapcsolódnia. Mindig nagy örömmel olvasta a gyermekifjú költő a történelmet s akkori hangulatához talált a lengyel szabadságharc története s különösen megragadta képzelődését a legendás hős Kosciuszkó alakja, a kit ellenfele, I. Pál, a minden oroszok csárja szabadon bocsátott, nemsokára fogságba esése után.

Az orosz zsarnokot tehát a hős dicsősége meghatotta. Ez a körülmény kapta meg legjobban a költő lelkét a nagy tragédiából. Ennyi történeti magja van a híres költeménynek, a többi a képzelődés és annak a kornak tüzes, lelkes hazafisága adta hozzá.

A vers gyorsan meglelt. Pár nap múlva a poeta theológusnak ment Budapestre. Ott az egyszerű diákszóban bekerült a ládába a többi versek közé. Eszébe se jutott, hogy valamelyik lapnál megkísérsse kiadását. Ennél sokkal szerényebb és tartózkodóbb volt a fiatal költő. Dalolt a maga kedvére, mint a madár. Volt azonban egy jó barátja, költői világának beavatottja, Pap Mihály, a kivel még pesti algimnáziumi tanuló korában a Székács-családnál ismerkedett meg. Szolnoki katolikus vallású fiú volt, bejáratos a költő-pap családjához, az ifjú Székács Ferencnek is jó barátja. Jogász lett, de többnyire theológus barátainál tartózkodott, e miatt észteleltbéli theológusnak választották meg. Ez mindig biztatta Csegey, hogy küldje be valahová A fogoly lengyelt. A fiatal költő azonban halogatta a dolgot. Így télt el egy esztendő. Jött az 1863-ik év, mikor a lengyel szabadságharc kitört. A magyar közönség lelkes érzések közt olvasta a fényes hadi tettekben bővelkedő mozgalom híreit.

— No, itt az alkalom, — kiáltott Pap Mihály. — Most már elő A fogoly lengyellel!

Így küldte be a Vasárnapi Ujságba, melyet akkor Pál Albert szerkesztett. Már a következő számban megjelent, de olyan sajtóhibával, a mely a költő magyar nyelvérzékét évtizedeken át izgatta. Ugyanis a költemény 8. szakaszában az első két sort rosszul szedték e helyett:

A könnyért, mit sirt e napon népem,
Küldje rátok Isten átokképen

Így jött ki:

A könnyért

Így pedig a költő szerint nem volt értelme, mert a tárgyesetből ezélfatározó lett.

Hiába javította ki a következő lapszámban, a nagy népszerűségre tett verset e sajtóhibával szavalták országsszerte, így jelent meg sok költeményes gyűjteményben. Ez nagyon elkésrdette a költőt és nagy, tűnődő izgatottságban arra határozta el magát, hogy e sajtóhiba gyökeres kiirtása végett egy új versszakkal pótolja a régit. Meg is tette, ez a strófa így hangzik:

Szép hazámat feldaraboltátok,
Küldje Isten a büntetést rátok,
Minden orosz átokként viselje,
Földönfutó légy népeddel
Szolgák fejedeim!

Ezzel a strófával írták le többen s küldte maga is többfelé, mert a vers hihetetlenül népszerű volt s ma is egyik legkedveltebb szavalköltemény; így jelent meg a költő Lauffertől kiadott kötetében, sőt igen sok anthológiában is.

De a költő izgatottsága evel nem tudta elhatárolni: a változatot strófa nem oszla kiszorította a régibb nemzedék közt elterjedt eredetit s így mind a két variáns szerepelt.

Évtizedek múlva is kísértette a költőt a szerinte éfathis sajtóhiba. 1907-ik évben Debreczenben, egy bizalmas társaságban Benedek János akkor hajdúbüszörményi képviselő a költő tiszteletére csak úgy emlékeztetéstől elszalvalta A fogoly lengyelt. De a sajtóhibával!

— Ha még ilyen literatús ember, hozzá még poeta is, megtartja a sajtóhibát, mit csináljon akkor a meggyötört szerző? — kiáltott fel a költő.

Végül 1907-ik évben Zemléni Árpáddal úgy döntöttek, hogy az eredeti versszak a hiteles, de sajtóhiba nélkül, a másik, későbbi strófát megsemmisítettnek jelentette ki Csegey Gusztáv.

Gyöngyösi László.

EGY ROSSZ ÓRA.

Elbeszélés. — Irta Balázs Sándor.

A cseléd most megy le a lépcsőn és a fiatal asszony egészen egyedül marad. Az ura csak holnap este jön haza, addig ő mit csináljon? Izgatott. Ideges. Fél. A szobájába bujik, sietve ráfordítja a kulcsot, hamar a másik ajtón is, így, most senki, semmi nem zavarhatja. De nem jó, most meg mintha börtönben volna, a melle elszorul, jaj csak gyorsan kinyitni az ablakot, két lélekzetben elfogy körülötte a levegő. Így... Összeszorítja kezével forró homlokát s a divánra dől. Most hamar aludni, igen, ez lesz a legokosabb. Két égő szeme fájón mélyül bele a szoba homályába, hiába keresve célt, lankadtan lesiklik mindenről, fel sem fogva formát és színt, mint két eltévedt madár repdes ijedten és megpihenni nem tud. Bent az izzó szemgolyók mögött tűzkarikák rajzanak, apró fénypontocskák szöknek egymás elől örült kavargásban. A halántékát feszíti az agya, mintha mindjárt kipattanna magára erőltetett téletlenségéből. Pedig ő nem akar gondolni semmire, csak aludni.

Lehúnyt szemének sarkain könny sahog ki, koppanva hull a párnára és mohón szlik föltá. Ijedten nyel, sűrűn, sokat, jaj csak nem sírni, nem sírni, csak azt nem. Ostobaság! S a míg könnyeit rémülten nyeli, kis elfojtott gondolatocskák nőnek gondolatokká. Az ura... vajjon mit csinál... szórakozik... udvarol... megcsalja... most... vagy tegnap... mindegy... Ó hogy fáj a feje! A keze hideg és erőtlen ujjai homlokát simogatják. Ez jó, ez a hűs folyam, mintha megnyugodna, hosszan, mereven nyujtózik el, fiatal nyaka megnyúlik, feje előbb hátra feszül, majd oldalra billen — nem, így sem, ez sem az igazi. Most összefonja ujjait és két karját könyökben kissé meghajlítva feje fölé emeli. Telt melle megfeszül a csipke alatt, az ura keze, ha most itt volna, megsimogatná. Villanva tüzesül a nézése, összébb rántja magán a ruhát, félkényőkre dől, és egy pillanatig így marad tehetetlenségében. A roppant csendben hallja vére lüktetését, fullad, egészen fel kell ülnie, de így még rosszabb, a torkában van a szíve és kicsattanni készül.

Felugrik, nem bírja tovább. El hazulról, ez nem embernek való, ez az egyedüliség és már fel is tépi a szekrény ajtaját, ruhát, kalapot szed elő megdöglés nélkül. Halomba dobja egy székre, előbb cipőt húz s ezt is csak ujjával gombolja be sietve. Azután tészülködik. Nagy ívben lendülő karjára a hajszálak fátyolosan omlanak vissza s a míg a kontyot felcsavarja magasra, hogy a kalapja jól megüljön, szeme egy időre elveszíti ingerült nézését és a tükörben hidegen, asszonyosan latolgatja szépségét. Most jön a fűző. El fog hízni, villan át agyán és már szorosabbra húzza a zsinórt és hajlékony beleilleszkedéssel igazodik benne. Haját óvja s úgy bujik a habos ruhába, gyors ujjakkal végig babrálja a kapesokat, igazít, ránézol, aztán a kalapot illeszti a fejére, így, kissé féloldalt. Fátyolt is próbál kétszer, mégis csak leteszi. Még egy utolsó siető, de alapos tekintettel bírálja végig magát a tükörben, azután megy. A kulcsot nehezen tudja megfordítani a zárban, szeme között összehúzza, az alsó ajkát beharapja, de végre ez is megvan. Apró, sebes lépésekkel, mint iskolalány korában, röpül le a lépcsőn.

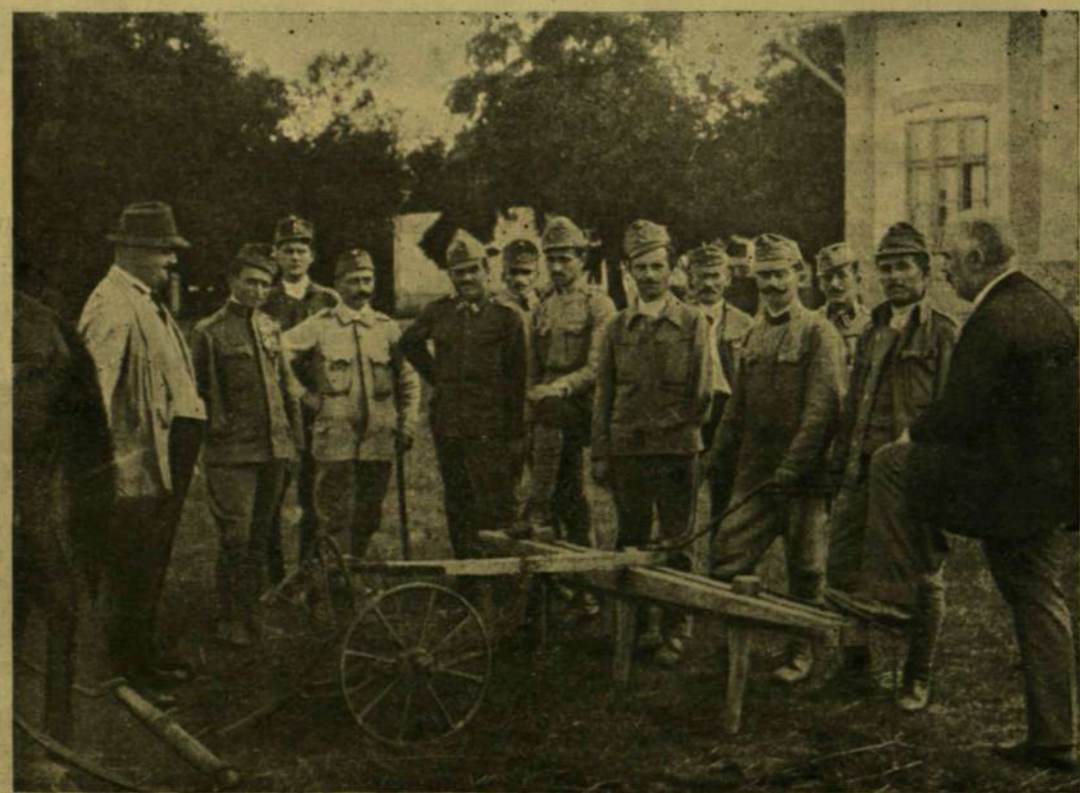
Most hová? Tudja jól, de még nem mondja meg magának, még úgy tesz, mint ha habozna. Egy név, mely akkor szökent eszébe, mikor félkényőkölt a divánon, mind mélyebbre ássa magát tudatába és vonzza akaratát. De még védekezik, még arra gondol, hogy elmegy valamelyik barátjához — minek? Utálja őket. Nem volna képes most végighallgatni semmis beszédjüket. Hát hová? Egy név, egy ember. Jenő, igen, Jenő, ilyenkor a kávéházban szokott ülni, arra megy, mintha véletlenül és szóba áll vele, egy ember, valaki, a ki törődik vele, a ki szerelmes volt bele, a ki elvette volna feleségül és akkor jött az ura és — és most az nincs itthon és Jenő a kávéházban ül. Volt idő, nevette, de most kell neki, most jó lesz, nem lesz többé egyedül, és végre is nincs azon semmi. Más asszony is megteszi, mért ne, az ura sem fogja bántani, ámbár Jenő nem szereti, arra féltékeny, mert ő volt az első és az első mindig veszedelmes. Pedig az nem is volt komoly — vajjon ott lesz-e most a kávéházban? Nagyon bosszantó volna, ha nem, ha ma éppen nem volna ott.

LÓ-KAPA.

BAB-ÖSÉPLÉS.

HADI BOKKANTAK TANÍTÁS KÖZBEN.
ROKKANT KATONÁK OKTATÁSA A KECSKEMÉTI FÖLDMIVES ISKOLÁBAN.

A GABONA HORDÁSA

FASOR AZ ISKOLÁBAN.

MOTOR-EKE BEMUTATÁSA.

ROKKANT KATONÁK OKTATÁSA A KECSKEMÉTI FÖLDMIVES ISKOLÁBAN.

Ez a féls lábát gyorsabb járásra ösztökéli, már lent van a Dunaparton. Az emberek nagyon nézik, mit néznek rajta? Meglassúdik, lám, már ott fénylik az üvegtábla, a melyik mögött Jenőnek kell ülni. Most mint a kártyás a lapot, úgy gusztálja aggodva, hogy ott van-e. Valaki van ott, újságot olvas, nem ő, de mégis mintha... nem... de igen, de igen, most felneztet, most megismeri... jónapot, jónapot — mosolyog rá. Jenő felugrik, veszi a kalapját, kijön. Már fordul is ki az ajtón sietve, szembe vele, hiába, csinos ember s az ezüstös haja kétoldalt milyen érdekes. Kezet fog vele... jónapot... igen, én vagyok... hogy van, már régen láttam... egy kicsit sétálok... nem bánom, jöjjön, ha nincs jobb dolga... Az uram?... Nincs itthon, csak holnap este jön haza... igen, egyedül... mitől féljek, haha.

Á, nagyszerű itt a Dunaparton az őszi nap-sütésben. Lepereg róla a hazulról hozott rossz érzés, minden lépésnél egy mákszemnyit elhullat belőle, mint a mesében az erdőbe kitett Jancsi és Juliska. Kívül a nap, belül a férfi szavai melegítik. Pedig semmit se mond, semmi különösét, sőt ha egymás mellé leírná az ember, unalmas is volna, de így, a szép mély férfihangon egész kellemes. Nem is kell nagyon odafigyelni, ez is jó, a felelet könnyű, a mit ezekre mindig szokás mondani, azt mondja, tréfásan, odavetve, nyelvhegygyel.

Most leülnek, nézik a kevés járókelőt, megjegyzéseket tesznek, nevetgelnek. De most már jobban kell figyelni, mert Jenő a multról kezd beszélni, egy vasárnap délelőtről, a mikor itt ültek, talán éppen ezen a két széken. Ó hogya, emlékszik, régen volt, két éve már, nagy esacsik voltak mindketten. Szerelmesek?... Talán. De nem, ő már akkor is az urát szerette. Hogy akkor még nem ismerte? Ja persze, igaz, csak azután, később, éppen Jenő mutatta be, tulajdonképpen neki köszönheti, hogy férjhez ment. Így jobb-e? Százszor! Több a gondja, de legalább nem unatkozik, mint annyiszor lánykorában. Nem tudja őt Jenő elfelejteni? Ugyan menjen...nem is kell, hogy elfelejtse, még csak az kéne, hát a barátság...

Abbahagyja az évődést, hallgatja a férfit, száját kis mosoly fodrozza. Mint mikor vendégjárás idején belekóstol az ura pálinkájába és érzi, hogyan csúszik le gyomrába a hideg tűz, hogy megy át a vérébe, a szívére keresztül fel a fejébe, úgy hull most belé a férfi beszéde, szinte érzi szavainak parázsló ízét, cipője sarkával a járda szélét ütögeti és mereven nézi egy falevél alig-mozdulását. Lám, hamar idejutottak! Nem ezt akarta, de tudta, hogy ez lesz, vallomás-féle, de nem baj, most jó, most ez jó. Hogy most is csak ő és senki más... azóta sem akadt, a ki őt pótolja... agglegény maradt miatta... de persze azért így kellett lenni, ha az urát szerette... milyen másképp volna, ha... mindegy no... azért jól esik, ha találkozhatik vele... ezt máskor is megtehető, hogy eljön ide egy keveset beszélgetni... mit tesz az, ha meglátják, az urának se lehet kifogása... mért, istenem, a régi barátjával csak el lehet diskurálni... Hiszen ő nem veszedelmes... bár az volna... akkor most — most nem ülne mellette olyan érzéketlenül, mint ez a kő itt ni... ránézne, vagy a kis ujját ideadná... csak nevesse ki, nem bánja, de örül, hogy ezt megmondhatta, mert ez jó alkalom és... és ez már úgy sem változtat a dolgon. És utóvégre ő már asszony, nem kislány többé és megérti... Milyen szép volna, de milyen kedves, de milyen gyönyörű, ha egy kicsit, csak egy parányit ő is szeretné, vagy ha legalább megengedné, hogy szeresse, ha megsajnálná és nem lenne olyan kegyetlen és máskor is eljönne, vagy ha itt nem, hát máshol, bármikor... mondja, mondja drága asszonyom, mikor láthatná, hol... holnap hol?...

Az asszony fölkel, kezét búsúra nyújtja. Néhány szót szól, hogy most már mennie kell s a férfi kérdéseire mindössze azt a rejtelmes mosolyt kapja válaszul, melyet Monna Lisától örökölt. A férfi kezét csókol, az asszony megy. Telten, délezenen, meglegedve. A veszedelmes órák vége. Ez kellett neki, a szavak langyos fürdője, frissen, jókedvűen kelt ki belőle. Holnap?... Ki gondol holnapra?... Most egyelőre a ozukrázda felé indult. Éhes volt.

AZ AUGUSZTUSI HARCOKBAN FOGLYUL ÉJTETT OLASZOK A BRENTA-VÖLGYBEN ELSZÁLLÍTÁSRA VÁRAKOZVA.

MEGÁTKOZOTT SZERELEM.

Francia regény a «Szerelm az én bűnöm» szerzőjéről.

(Folytatás.)

Magda eddig mindennemű kísértéssel szemben erősnek bizonyult. Jóllehet elég férfit látott a lábainál, mégis érzéketlen maradt, sőt föllázadt szenvedélyek ellen. De most elhagyta lelki ereje. Azt hitte, hogy erőteljesen ellent fog állani és ime egy pillanat alatt semmivé vált elhatározása. E miatt szenvedett, de oly boldogság volt az, hogy a szenvedést el kellett szenvednie.

Fülöp melléje ült és egy csintalan mozdulattal ráhajította fejét barátja vállára.

Esteledett. A kertből valami csodálatos nyugalom áradt feléjük és egyikük sem mert még csak mocszanni sem, nehogy megtörjék azt a szerelmes varázslatot, mely beburkolta őket.

Egészen halkán szólt meg Fülöp.
— Drágám, imádtam édesem, hát igazán szeret?

Forró lehelletére Magda összerázkódott.

Messziről hangok hallatszottak ekkor, a vidám társaság hazafelé közeledett. Magda és Fülöp hirtelen felpattantak helyükről, mert észlelte őket, hogy a félhomályban egymáshoz oly közel találják őket.

Fülöp attól való féltében, hogy rajtakapják, olyan hirtelen szakította el magát Magdától, hogy a fiatal asszony szíve összeszorult. Egy csókot, egy ölelést sem váltottak. Fülöp végigfésülte a haját ujjjaival, hogy a helyére simonjon, megpödrölte finom bajuszát. Ezekkel a mozdulatokkal lerázta magáról felindulását és azt a mély gyöngédséget, melytől még az imént szívük elolvadni látszott. Ismét kifogástalanak érezte magát, úgy hogy nyugodtan készült fogadni a hazatérőket.

Magda, a kinek szíve tele volt szerelemmel és képtelen volt efféle önuralomra, meglepetten és szomorúan nézte Fülöpöt. Őszönte azt sügta neki tisztán és gyorsan, hogy ilyen lesz az egész jövő életük is: meghatározott órákhoz kötött gyöngédségek, különben pedig fájdalmasan eső

színelés, mely Fülöpnek meg fogja engedni, hogy bármely nővel szemben szabadon viselkedjék, csak éppen vele szemben nem. Ekként foszladozott szét benne a vallomás perzeinek feledhetetlen mámore, melyre szívében valami nagy üresség következett. Ő már eljátszotta minden játékát... De vissza sem térhetett már többé, e csók, melyet egymással váltottak, vissza vonhatatlanul Fülöp karjaiba sodorta őt. És ebben a lelki szorongatásban, melyet Fülöp sem meg nem látott, sem meg nem értett, néma könnyek peregtek végig Magda arczán. Maga sem tudta volna megmondani tulajdonképpen, hogy miféle félelem fojtogatta.

Magjött a társaság. Vidám tolongás volt a szalón ajtajában, gyufaszálak sercegése hallatszott, miközben Lepince Mirbelének éppen elég ideje volt, hogy magához térjen.

Midőn aztán behozták a lámpásokat, senki sem vette észre, hogy az imént két emberélet ütközött és fonódott egymásba, hogy osztozkodják az emberi élet örömein és bánatán.

A beszélgetés keresztül-kasul szötte a társaságot. Fülöpnek volt annyi bátorsága, hogy itt mindenki előtt állt és az éledező tűz lángjában melengette egyik lábát.

Fülöp szívében a viruló ifjúság nem engedte meg, hogy afféle bánatos gondolatok támadjanak, mint a milyeneket Magda érzett. Szerelemtől ittasan, diadalát élvezve közeledett hozzá és mintha a tüzet akarta volna megigazítani, letérdelt a kandalló elé. Egy gyors mozdulattal megcirógatta Magda kis lábát, aztán felémelvén szemét, ramosolygott és csókra csusorította a száját.

Magda boldogan fogadta a becézgetéseket, alávetette magát annak, a kit szeretett, a ki még ha akaratlanul is, máris szenvedéseket okozott neki.

A hazatérés órája ütött. Odakint szitált az eső és nagyon besötétedett, mert az égen viharfelhők tornyosultak. Közülük néha kikandikált a hold és éles árnyékokat rajzolt a fásor homokjára, a pázsiton pedig az esőcseppek fátyolos harmata csillogott. Két fogat várakozott az oszloposarnok előtt. Marie-Anne Montmaurné-

val, Tanissal és Fugerettel a landauerbe szállott, a hová Magdát is hívogatták, de Fülöp nyomatékosan kijelentette, hogy Magda a viktoriában akar hazatérni. Az első kocsis elgördült és Magda beszállott a második kocsis lehajtott fedele alá. Fülöp felhasználva a sötétséget, mintha a láblakarót akarta volna rendbehozni, át akarta ölelni Magdát. De ez szegyenkezett ettől a rejtett becézgetéstől:

— Nem, hagyjon édesem, — tiltakozott oly lágy könyörgéssel, hogy Fülöp milyen megilletődött és engedelmesen kérdezte:

— Beülhetek ön és Danans közé? Össze fogom magam kicsire húzni, de ha kívánja, az erdőn át gyalog is hazatérhetek?

— Üljön közénk, — szólt Magda.

Most már Danans is odaért a viktoriához melynek fedele alatt mind a hárman meghúzódtak. Fülöp boldog volt, hogy oly közel érezheti magához Magdát, a ki megsemmisültnek érezte magát a rajta uralkodó édes felindulástól.

MÁSODIK RÉSZ.

I.

A mióta a csókot váltották, mely egyesítette életüket, Magda nem próbált küzdeni szerelmének árja ellen. Balga elragadtatással élvezte Fülöp közelségét, a szavakat, melyeket fülebe sutogott, forró gyöngédségeit, ha egy-egy pillanatra egyedül maradtak. Nem gondolt többé arra, hogy miféle megoldása lesz ennek a helyzetnek. Teljesen eltelve attól a boldogságtól, hogy szeret és szerettetik, vágyódásainak még szűzies mámorában félálomban élt. Az életet most jónak látta és minden öröme hangolta; kinyílt mint egy virág és barátjai elragadtatva ettől az átalakulástól, nem nagyon kutatták az okát. Pedig nemcsak elbájoló, hanem valóban csábító szép is volt ekkor Magda. Nem harminczkétéves volt, hanem húsznak látszott szeme fátyolos fényben úszott, tekintetét lágygyá tették a visszafojtott vágyak, széppé vált, pogányul, bűnbetejtőben széppé.

Marie-Anne egy napon így szólított hozzá:
— Mi történt veled? Oly szép vagy, annyira

különb mindnyájunknál, oly elragadóan búbajos, mintha túlvilági szárnyaid nőttek volna!

Magda nem felelt, hanem félrefordította fejét és egy szerelmes pillantást vetett Fülöpre.

Magda legjobban a fürdés óráit szerette; egyedül a kis szobában hanyagul pihentetve testét a simogató meleg vízben, rányugtatta fejét a márványkád széles peremére és álmodozva hallgatta a park fának egyhangú zúgását, miközben Fülöpre és szerelmükre gondolt. Eszébe jutott, hogy valamikor, még nem is régen, megtagadta a szerelmet, most pedig úgy érezte, hogy a világon csak a szerelemnek van értelme, mert nélküle nem volna érdemes élni.

Oly boldognak érezte magát, hogy az egész világ előtt el szeretett volna vele dicsekedni és minden egyéb dolgot semmiségnek tartott. Ebben a félálomban eszébe sem jutott, hogy szerelmük hová sodorja őket? Két ízben, midőn egyedül maradt Fülöppel, ennek forró esőkjai megrémítették kissé, de szerelmi mámore nem engedte meg, hogy soká törje fejét a jövőndön. Fülöp pedig gyöngéden és tartózkodóan viselkedett, csak pár napjuk volt még hátra, hogy Yerresbe visszatérjenek s ez alatt az idő alatt mintha jegyesek lettek volna, Fülöp meg nem akarta sérteni Magda illúzióit.

Fülöpnek Magda előtt kellett elutaznia Fontanából, mert anyja rákényszerítette erre. Nem akart ellenkezni, nehogy anyja indulatában valamiképpen felkeltesse a többiek gyanúját és hírbe hozza Magdát.

Magda mehökkent, a midőn érezte, hogy milyen nehezen tudja elviselni ezt a rövid elszakadást. Egy pár napra tehát meg lesz fosztva attól a gyönyörűségtől, hogy együtt lovagoljon Fülöppel az erdő fái között, hogy elfogadja rózsáit, hogy a szavát hallja, hogy a szíve dobbanását érezze.

Nem tudott ellenállni Fülöp kívánságának, a ki könyörgőre kérte, hogy elutazásának előestéjén meglátogathassa szobájában, hogy megbeszéljék a jövőndő találkozásait és kevésbé banálisán és kevésbé hidegen búcsúzhassanak el egymástól, mint a többiek előtt. Midőn nyugodni tért szobájába, hogy föl ne keltesse szobalánya gyanúját, kénytelen volt selymruháját levétetni és levetlírshoz készülődvén, egy hosszú mályvaszínű mousselin-pongyolát öltött magára, melynek selymes fátyola lágyan simulott hozzá természethez. Apró papucsokat húzott lábára, nyitva hagyta szobája ajtaján a rezeszt, leheveredett a kerevetre és várt. Szőke fejét egy sápadtzöld színű bársonyvánkosra nyugtatta, a melyről visszaverődő reflexek furcsa színmályalokat rajzoltak vonásaira. Lassanként elösendesedett a ház, a zajt mély csend váltotta fel. Gyors lélegzése olyan zajosnak tűnt fel, hogy lassan és nyugodtan próbált lélegezni. Mintha lázban égett volna teste, néha-néha végigborzongott. Egyszerre alig hallható neszt ütötte meg fülét, szobájának ajtaja kitérült és Fülöp lépett be rajta.

RIZS-ARATÁS A VELENCEI TARTOMÁNYBAN.

Midőn belépni látta őt, kitérta karját, de Fülöp nem ölelte meg, hanem térdre hullott előtte. Kezdetben nem igen beszéltek, aztán csak egy pár tagolatlan szó jött ajkukra. Lassanként megnyugodtak és Magda halkán szerelmes szavakat sutogott Fülöp fülebe. Ajka megérintette a fiatal ember arczát és szerelmes szavaival végigsiklott homlokán, szemén, egész arczán. Csókot még sem váltottak, bár egész közel jutott egymáshoz ajkuk és megérezték egymás forró libegését.

Először Magda rázta le magáról ezt a mámort, a midőn végigsimította a fiatal ember rövidre nyírt haját, a mi valami különös bizsergést váltott ki a tenyerétől. (Folyt. köv.)

A JÓ PAJTÁS. Benedek Elek képes gyermekl. pja legújabb számába Lampérth Géza írt verset, Tábori Kornél elbeszélést, Benedek Elek folytatja Róláné komámasszony érdekes kalandjait, Ávar Gyula r. pró meséket írt, Schöpplin Aladár érdekes cikket, Haranghy György szép képet rajzolt, Zsolós László folytatja regényét, Tökmeg Jankóval is van néhány mulatságos új eset. Tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. **A JÓ PAJTÁS-t** a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona, egyes szám ára 32 fillér. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. IV. ker., Egyetem-u. 4.

A HÁBORÚ NAPJAI.

Augusztus 21. A nyugati harctéren az új német állások előterepében hátrahagyott oszta-

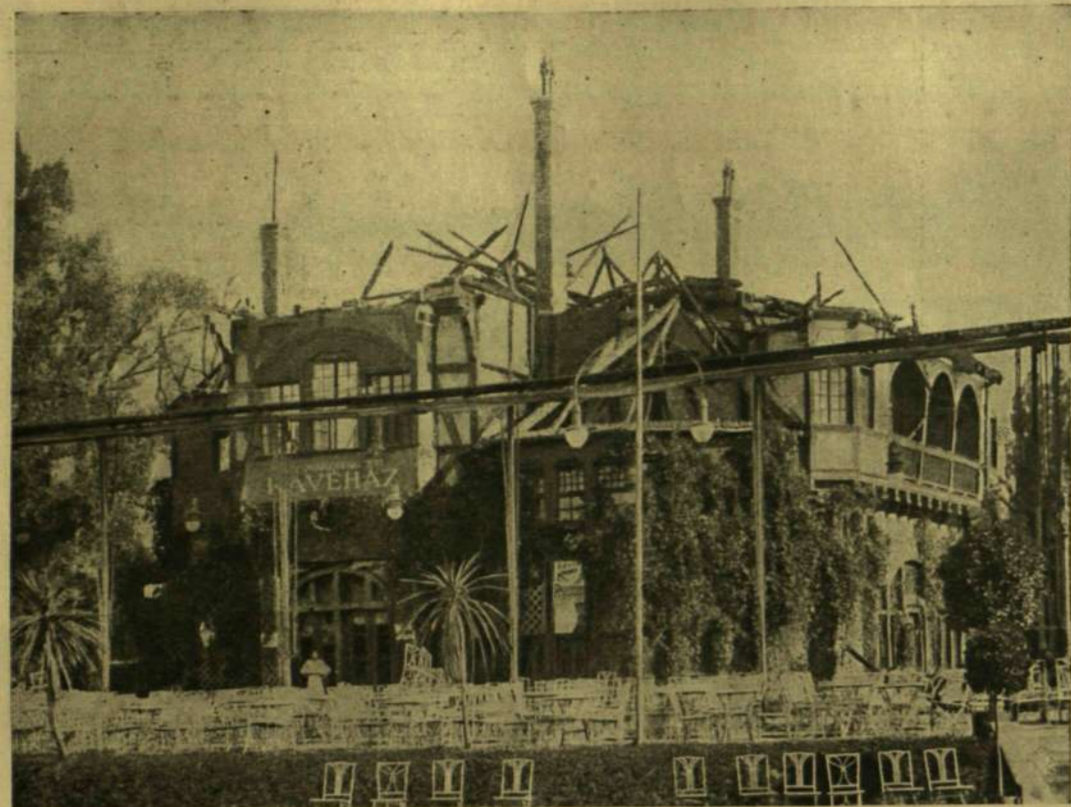

ALPESI ÚTÉPÍTÉS A DÉLNYUGATI FRONTON.

gok Neuve Berquinél, Mervillenél és a Lystól délre angol előterepéseket és részleges támadásokat vertek vissza. Royetól északnyugatra egy német hadosztály vissza verte az ellenség ismételt erős támadásait. Az Avre és az Oise közt a tűzérési tűz éreltán nagy erősségre fokozódott. Grapea ümésni mind két oldalán, Lessignyól északra és délre, valamint a Noyontól délnyugatra emelkedő magaslatok elleni támadások összeomlottak. Tegnap az Oise és Aisne közt megkezdődött az ellenség erős támadásokkal bevezetett áttörési kísérlete. Fehér és fekete francziák számos páncélos kocsitól támogatva kora reggel mély tagozásban 25 km. arcvonalon támadtak. Helyenként behatoltak a németek első vonalába. Dél felé az ellenség első rohama a Garlepont-Berancourtól délre, a Vesaponin-Pommiers vonalon levő német harczállásokon megtört. Német ellentámadás a Yuvigny-hegyhátra átmenetileg előretört ellenséget Bieuxra vetette vissza. A francziák késő estig folytatták elkeseredett támadásait, melyek mind összeomlottak. Az áttörési kísérlet az első csatápon megghiúsult.

Augusztus 22. A nyugati harctéren a Kemmel-területen a németek ellenséges részlettámadásokat vissza utasítottak. Arrastól délre, Moyenneville és az Ancre között Bapaume irányában az angolok körülbelül 20 kilométeres arcvonalon nagy támadásra törték előre. Az első roham a németek harczállásai előtt roppant össze. Napközben az ellenség folytatta támadásait. A harcz súlypontja a támadási terület szárnyain volt. A támadások teljesen megghiúsultak. Az ellenség kísérleteit, hogy Hamelnél és Ancre-pontokat átlépje, megghiúsultak. A Somme és az Oise között a nap csendesen telt el. Noyontól délre a németek harcz nélkül némileg eltávolodtak az ellenségtől. A Charlesponti erdőben küzdő német csapatokat az Oise mögé vonták vissza s e miatt az itt előkészített ellenséges támadások nem jutottak érvényre. Blerencourt és az Aisne között támadásainál az ellenség csak Blerencourt mellett tudott területet nyerni.

Augusztus 23. A nyugati harctéren az angolok az Ancretól északra megindított támadást teljes erővel folytatták és az Alberttől északra terjedő arcvonal kikapcsolásával az Alberttől egész a Sommeig terjedő szakaszra kiterjesztették. Az átkarolón megindított áttörési kísérlet első kifejlődésében teljesen megghiúsult. Bapaumetól északnyugatra az ellenséges támadást várva a németek Moyenneville és Miramonte közt megtámadták az ellenséget s helyenkint egészen két kilométer mélységig visszavetették s ezzel a reggelre előkészített angol támadásokat csirájukban elfojtották. A nap folyamán az ellenségnek több ízbeni támadásait a németek vissza verték. Az Alberttől intézett erős támadások összeomlottak. Albert és a Somme között az ellenség átmenetileg előnyomult az Albert-Bray úton keleti irányban. A németek ellentámadása vissza vetette kiinduló állásaiba. Braytől északra a rohamra induló ellenséges lovasságot a németek majdnem teljesen megsemmisítették. A Somme és az Oise közt általában nyugodtan folyt le a nap. Az Ancretól délre Fresniéresnél a franczia támadások a németek tüzeben csak részben tudták kifejleszteni; ezeket vissza verték. Az Oise és Aisne között a németek visszavonták csapataikat az Aillette mögé. Albániában haderőnk több vonalon kivette az ellenséget első vonalából.

A LEÉGETT ALSÓ-MARGITSZIGETI KÁVÉHÁZ.

Augustus 24. A nyugati harctéren az angolok északra felé az Arrastól délkeletre fekvő területig, délfelé pedig a Sommeon át Chaulnesig terjesztették ki támadásait. A túlsúlyban levő ellenség rohamát a németek megtörték. Boyelles mindkét oldalán előretörő ellenség elől a német előcsapatok harcra kitértek és Croisilles-St. Legerre vonultak. A harcot a németek Bapaumetól északra a St. Leger-Achiet La Grana-Miraumont vonalon fogadták el ezen a vonalon az ellenség reggeli támadásai összeomlottak. A délutáni megújított roham Moroy irányában tört nyert. A németek ellentámadása innét visszaverte a Moroyon túl előnyomuló ellenséget. Bapaume irányában végrehajtott támadások a németek vonalait Behagnies-Pysre nyomták vissza a németek vonalait. Itt a helyijárőrök meg-

állították az ellenséget és este megismételt erős támadásait vissza verték. Miraumont mindkét oldalán egy négyszer megismételt támadás a németek előtt összeomlott. Hameltől keletre az ellenség az Avre keleti partján megvetette lábát. Albertől kiinduló támadásai a várostól keletre összeomlottak. A németek Miraumonttól az Ancretól keletre fekvő területig vonták vissza vonalukat. A Sommetől délre a Cappy-Faucourt-Bernardo-Villers elleni angol támadásokat a németek vonaltól nyugatra vissza verték. Az Avre mindkét oldalán, az Oise és Aillet mentén kisebb gyalogsági harcok. Este az ellenség egységes nagy támadása teljesen megüszült. Albániában haderők Berát és Fier között áttörte az ellenséges vonalakat és a támadásokat a Kumanitól délre emelkedő magaslatokig ter-

jesztette ki s behatolt az olasz állásokba. Tegnap a Berátnál elért sikert növelték és heves ellentámadásokat vertünk vissza. Csapatunk a Siloves hegyvidéken is tért nyertek.

Augustus 25. A nyugati harctéren az angolok Arras és a Somme közt folytatták támadásukat. Neuville és St. Les közt a támadás a német vonalak előtt tört meg. A St. Lesben álló német őrsök parancsa a helységtől keletre fekvő csatavonalra térte ki. Mory előtt is megüszült a támadás. A Behagnies-Bapaume-Warlicourtól nyugatra elvonuló német harcvonalat is nagy ellenséges erő támadta meg, a támadások súlypontja Bapaume volt. A támadások összeroppantak. Az ellenség erősen nyomult az Ancretól visszavont német vonal ellen s délután Courcellesből és Pozièresből Martinpuich-Bacentin ellen támadásra tört elő. Poroszok ellentámadással az ellenség oldalába törve Pozièresen túl messzire visszavetették. Az Albertől keletre fekvő területtől a Sommeig többszörös erős támadásokkal kísérte meg az ellenség a német vonalakat áttörését. A németek vissza verték. Előugró vonalakat a németek az éjjel visszavonták. Az Aillet és Aisne közt Crecy au Mont ellen és Chagny mindkét oldalán az ellenség támadásait vissza verték. Albániában támadásunk eredményesen halad előre. Tegnap a Fierből északra fekvő olasz hídfőállások elfoglaltuk s üldözés közben elértük a Semeni folyót. Ezután Berátot és Fierit elfoglaltuk.

Augustus 26. A nyugati harctéren az ellenség Bapaume két oldalán St. Leger és Martinpuich közötti támadásai nagyrészt megüszültek. A Morytól nyugatra, Bapaumetól nyugatra levő vonalakba az ellenség betört. Bapaumetól északra a németek megállították az ellenséget a Mory-Favreuil északi szélén és Bapaumetól nyugatra haladó vonalon. Későbbi támadások itt megtörttek. Tilloy és Martinpuich közt a Gundeourt és Flers felé előretörő ellenséget a németek visszavetették a Tilloy-Martinpuich vonalra, a két helységet visszafoglalták. Az Ancre-frontról a Bazentin-LePetit Carnoy-Tusen vonalra visszavett német állások közelében az ellenség előretört. Carnoy és a Somme közötti erős támadásait a németek vissza verték. A Sommetől délre Cappy és Fontaine helységeken az ellenség megvetette lábát. A római út mentén visszaverték támadásait. Albániában Fier és Berát elfoglalása után a Spiragri és Szinja magaslatokról vissza verték az ellenséget.

Augustus 27. A nyugati harctéren egész nap súlyos harcok Arras és a Somme között. Arrastól keletre az ellenség a Scarpe mindkét oldalán támadott. A Rooux irányában visszahajló német harcvonal előtt a támadások összeomlottak. A Scarpetől délre a németek parancsára a monchy magaslatokra vonultak vissza, ott az ellenséget a német gyalogság és tüzérség tüze fogadta. Elkeseredett harc után az ellenség Monchy-Guempoon át előnyomult, de a németek ellentámadásai visszavetették a helységek keleti szegélyére. Choricé elleni több ízbeni roham összeomlott. Bapaumetól kétoldalt az innen északra a Morytól és Bengnaitretől délre emelkedő magaslatok voltak a harc gyújtópontjai. Több eredménytelen roham után az ellenség megvetette lábát a magaslaton. Bengnaitre a németek kezén maradt. Bapaumetól délnyugatra az ellenség befészkelte magát Tilloyba és Martinpuichba. Egyebéket az estig megismételt támadások véresen összeomlottak. Martinpuichtól délre az ellenség Bezantinon át benyomult Montaubanba. Innen délre megüszültek az ellenség támadásai. A német vonal most a következő: Fierstől nyugatra Longuevaltól nyugatra Mericourt irányában. A Somme és az Oise között a franciák helyi támadásai alkalmával Fresnofi és St. Mard az ellenség kezén maradtak. Az olasz harctéren tűz és járőrharcok. Albániában Fierből és Berától délre tört nyertünk. A Tomorica völgyének mindkét oldalán a franciák által makacsul védett ellenséges állásokat rohammal elfoglaltuk.

Augustus 28. A nyugati harctéren ismét súlyos harcok; az ellenség támadásainak súlypontja a Scarpetől délre volt. Az ellenség páncéloskocsik és gyalogság tömeges alkalmazásával az Arras-Cambrai országot mindkét oldalán igyekezett áttörni. A Pelves-Monchyól keletre a Croiselles vonalon a németek a hatalmas túlerőjű ellenséget nehéz harcban felfogták Pelvestől keletre, Pis en Artoisnál és Croisellesnél s a délutáni megújított támadást megüszítették. A Boiry Notre Dame ellen és Croisellestől északra keletre indított támadások is összeomlottak. Dél felé a harc a Scarpe északi partjára is áttért s innen délre Moryig. Az ellenség többszöri támadásait, a németek visszautasították. Bapaume két oldalán az ellenséges támadások ereje elmaradt az előbbi napoké mögött. Az angolokat mindenütt visszaverték.

A Sommetől északra a Lers és Curja közti új német vonalak elleni támadásokat a németek vissza verték s Lers és Longueval visszafoglalták. Chapalna és Roye rommögött harc nélkül áttörték. A Veslenél Batoches elleni amerikai támadás megüszült. Finettét a németek elfoglalták. Az olasz harctéren felderítő tevékenység. Albániában újabb tért nyertünk.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: EXNER NÁNDOR, a közgazgatási bíróság nyug. ítélőbírája, 83 éves korában, Pozsonyban. — SÁROSZPATAKI PATAKY ALBERT dr. tb. megyei főorvos, járási tisztviselő, földművelési, törvényhatósági bizottsági tag, Csáki-görbén 62 éves korában. — KÖVÉSS GYÖRGY földművelési miniszteriumi tanácsos, aki a földművelési miniszterium képviselőjeként részt vett a salzburgi magyar-német-osztrák gazdasági tárgyalásokon, Salzburgban váratlanul elhunyt. — BAKOS JÁNOS miniszteri tanácsos, a fővárosi közmunkatanács műszaki osztályának vezetője, 69 éves korában, Budapestben. — JÓBA ELEK, a Nyírvidék megalapítója és felelős szerkesztője, Nyíregyházán. — BRAUN JÓZSEF lovassági tábornok, 59 éves korában, Budapestben. — Ifjabb ROBOZ ELEK posta és távíró főosztály, 35 éves korában, Budapestben. — BARÓ GYULA magyaróvári főgimnáziumi tanár, 32 éves korában, Budapestben. — BUZÁS BÉLA, a budapesti telefonközpont interurban-osztályának ellenőre, 29 éves korában, Budapestben. — ÖZV. AGORASZTÓ SZILÁRDNÉ, szül. pogányesti Jovanovits Emilia, Agorasztó Tivadar pestmegyei főjegyző édesanyja, 80 éves korában, Budapestben. — GÖNCZUSZKAI KORNIS ADÉL grófnő, alapítványi hölgy, 79 éves korában, Szombathelyen. — KOVÁCSI KÁLMÁNNÉ, szül. Zdeborszky Valéria, 46 éves korában, Rákospalotán. — ÖZV. HOLBA GYÖRGYNÉ, Belluson. — DEBRECZENY MÁRIA, állami elemi iskolai igazgató-tanítónő, 52 éves korában, Budapestben. — ÖZV. NAGY ÁRMINNÉ, szül. Steiner Mari, véczi vici járásorvos özvegye, 68 éves korában, Szombathelyen.

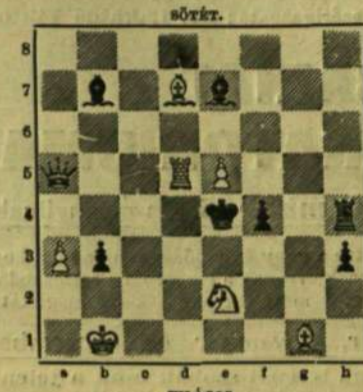
Szerkesztői üzenetek.

Szerelmem romlása. A novella teljesen mondva csinált; olyan világból való embereket ír le, a milyeneket a szerző sem nem ismer, sem elképzelni nem tud.

Ne bántsd a magyart. Zrínyi jelszavát nem szabad ilyen gyatra verssel profánizálni. Szálló felb. Operett-nóták motívumainak teljesen konvencionális ismétlése.

SAKKJÁTEK.

3116. számú feladvány Debré E.-től (Brüna).

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 29-ik számában megjelent képtalány megfejtése: A merre én járok, követ a bűbánnal.

Felelős szerkesztő: Holcay Pál.

Szerkesztésig terjed: Budapest, IV., Várnagy-utca 11. Lapkiadó tulajdonos: Frankl-Táncsics IV., Egyetem-utca 4.

ERZSÉBET-SÓSÜRDŐ ÉS SZANATORIUM BUDAPEST. Teljesen átalakítva, kibővíve és újra berendezve. Egész éven át nyitva. Kényelmes szobák, pompás fürdők, előkelő társalgó-helyiségek. Kívánatra prospektus.

Hajnövesztő, amilyen még nem létezett. Rövid idő alatt dús hajat növeszt és ragyogóan teszi a hajhullást, megóvja a korai öszülést és az ősz hajnak eredeti színét visszaadja. Egy hónap alatt fényes eredmény. Ár 15 és 20 K. BOTÁR Z. REGINA kozmetikai műintézet. Budapest, VII., Erzsébet-kört 34. I. em. Arézopálás, arczgöngyölés és villanymasszázs egész nap.

EHRBAR és minden más előkelőbb mestergyártmányú zongorát, pianót legolcsóbban vehet a szolid kivitelű, sárosól általánosan elismert REMÉNYI MIHÁLY cég zongora- és harmonium telepén. Budapest, VII., Király-utca 58. és 60. Régi zongorák, pianók vétele, becserelése, javítása és hangolás. * Lehet már zongorát vidékre szállítani.

Alapítva 1910-ben. HALTENBERGER BÉLA, Kassa. Ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás. A gyár teljes üzemban van. ruhafestés feketére és egyenruhák tisztítása soronkívül. Gyászesetben

Fiatalos, üde arcbőrt. Várakol elő 10 nap alatt és eltávolít minden teletthibát, ugymint mitesszer, pattanás, sárgafolt, ránc, orrvörösség, likacsos, hervadt, pettyhűdt bőrt, a Dr. Kapsling-féle szőpóster. A kúra egyszeri, otthon végzendő, minden feltételre alkalmas. Befeljesse után az arcbőr ragyogó szépségben, gyermeki üdőségben és tisztaságban pompázik. 1 üveg 15— K. Diszkrét szétküldés utánvétellel. — Gyár: HIVARYON & Co. — Székhely: GROSS ANTAL Budapest, VIII., József-kört 23. (Fülemlet 1.)

szőlőoltványok. Elsőrendű hegyaljai, jól összehozott, erősen kifejlődött, egy és két éves gyökeres, tajtszta. továbbá „NOVA”-féle hazai dugyokérzeta rendkívül kifejlődött filoxeramentes magántermő szőlővesszők nagy mennyiségben, mérsékelt árak mellett kerülnek előadásra. Arjegyeket kívánatra díjmentesen küld. Cím: „NOVA” szőlővessző- és szőlőoltványtelep kezelősége. Arad, Szabadság-tér 10. szám.

AMPUTÁLTAK! KELETI J. orthopédiai műintézet BUDAPEST, IV. Koronaherceg-u. 17. a technika legmodernebb elvi és gyakorlati mellett készíti: műlábakat, műkezeket, járó- és támgyépeket, testegyesítő műtűzöket, valamint a betegápoláshoz szükséges összes cikkeket. Betegtőlakocsik rokkantak és lábadozók részére nagy választékban.

Viszketegséget, rüht, sömört leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti törvényesen védett „Skaboform”-kenőcs. Nem piszkít, teljesen szagtalan. Próbátégely 3.— korona, kis tégely 5 korona, családi tégely 12 K. — Budapesti főraktár: Török gyógyszerárban, VI., Király-u. 12. Vidékre megrendelési cím: Dr. FLESCHE E. Korona-gyógyszertára, Győr «Skaboform» névjegyre ügyeljünk.

Gyermekeknek legbiztosabb szer váltóláz, hideglelés és számarköhögés ellen a magyar orvosok által 40 aranyéremmel jutalmazott Rozsnyay világhírű Chinin-czukorkája és Chinin-csokoládéja. Nem keserű és így gyermekek szívesen veszik. Milliónyi nagy érremmel kitüntetve és törvényesen védve. Kapható minden gyógyszerárban. — Készíti a feleltalálót: Rozsnyay M. névalírássa Rozsnyay Mátyas gyógyszerár. Aradon, Szabadság-tér.

Az én nacsuagám igazi úri nő, mindig DIANA DUDORT használ Győri Aranka

